

Читання

Розділ 2. Без слова немає мови, а без мови - книги

Сьогодні

Урок
№ 10

Всім.ррtх
Нова українська школа

Наша мова — безцінний скарб.

А. Коваль «Наша мова»

(продовження)

Сьогодні

Урок № 10

Всім.pptx
Нова українська школа

Мета: продовжувати знайомити учнів з українськими письменниками та мовознавцями; викликати інтерес до слова, його походження; навчати помічати незвичайне у звичайному; удосконалювати навички правильного виразного читання; розвивати зв'язне мовлення, уяву, фантазію учнів, збагачувати словниковий запас, розширювати світогляд учнів; виховувати любов до рідного слова.

Доброго ранку, сонечко ясне!
Доброго ранку, земле прекрасна!
Доброго ранку, дерева багряні!
Доброго ранку, квіти духмяні!
Доброго ранку, птахи галасливі!
Доброго ранку, діти щасливі!

«Понюхайте квітку»

- ❖ Уявіть, що перед вами запашна квітка. Видихніть і зробіть глибокий вдих - неначе ви нюхаєте запашну квітку на лузі.

«Святкові кульки»

Надуємо кульки.
Для цього
робимо глибокий
вдих носом і
плавно
видихаємо
повітря ротом,
надуваючи щоки.

Сьогодні
27.09.2022

Рухлива вправа для очей.

Мова для нас — явище звичне.

Здається, вона існувала завжди. Але це не так. Українська мова, якою ми зараз розмовляємо, розвивалася протягом багатьох століть.

Розвивається вона й нині. Дізнаватися про значення старих і нових слів, їх походження дуже цікаво й повчально. Інколи історія одного слова може багато розповісти про давні події, відкриття, зв'язки між народами.

Сьогодні
27.09.2022

Вступне слово до розділу. Читання тексту вчителем.

Досліджуючи таємниці мови, учені
відкривають не лише історію слів, а й
життя народу, його душу.
Захопливі розповіді про те, як
приходять до нас нові слова, хто їх
придумує, як вони мандрують світом,
створила відома вчена-мовознавиця
Алла КОВАЛЬ.

**Алла Петрівна
Коваль -**
українська письменниця
мовознавець, доктор
філологічних наук,
професор.

Опрацювання тексту А.Коваль «Наша» мова (скорочено). «Чому поява мови докорінно змінила життя людей?». Читання тексту вчителем.

Чому поява мови докорінно змінила життя людей?

Мова допомагала людям порозумітися між собою, ставала у пригоді нашим предкам у їхньому важкому житті. Разом, усім великим родом, легше було корчувати ліс, звільняючи місце для посівів, разом приручати, а потім пасти худобу. І якщо раніше кожен сам повинен був додуматися до того, як зробити ту чи іншу роботу, то, маючи мову, можна було розповісти

Опрацювання тексту А.Коваль «Наша» мова (скорочено). «Чому поява мови докорінно змінила життя людей?». Читання тексту вчителем.

молодшим про все, передати їм свій досвід.

І тепер кожному наступному поколінню людей не треба було розпочинати все із самого початку.

Мова первісних людей була дуже бідною. Вона складалася з небагатьох слів. Значення кожного такого слова було нечітким, його супроводжували жестами, які допомагали людям порозумітися. Та минали століття, змінювалися люди, розвивалася й мова...

Прочитайте слова, правильно ставте наголос.

допомага́ла
порозу́мітися
їхньо́му
ра́зом
корчува́ти
звільня́ючи
прируча́ти

па́сти
пе́рвісних
нечіткі́м
супрово́джували
порозу́мітися
змі́нювалися
розвива́лася

- ❖ Що для тебе було новим, несподіваним у цій розповіді?
- ❖ Чим мова допомагала людям? Що для тебе є незрозумілим? До кого ти звернешся за роз'ясненням?
- ❖ Поміркуйте разом! Чому поява мови докорінно змінила життя людей?
- ❖ Поставте 2–3 запитання до прочитаного.

Опрацювання тексту А.Коваль «Наша» мова (скорочено). «Дивовижний винахід». Читання тексту вчителем.

Дивовижний винахід

А далі сталася подія величезної ваги: люди **винайшли письмо**. Наше слов'янське письмо — знайомі й звичні літери абетки — пройшло довжелезний шлях, поки дійшло до нас. Поклав початок цьому один дуже давній і беручий* народ — фінікійці, які жили за 30 століть до нас. Їхнє письмо запозичили й вдосконалили стародавні греки.

Слов'янська азбука була зроблена за зразком грецької. До 24 грецьких літер було додано ще 19.

Опрацювання тексту А.Коваль «Наша» мова (скорочено). «Дивовижний винахід». Читання тексту вчителем.

На наші українські землі ця азбука прийшла понад тисячу років тому. Увесь цей час вона змінювалась, аж поки не стала такою, якою ми сьогодні й користуємося. **Важко навіть сказати, скільки людей протягом століть доклали зусиль, щоб сьогодні ми з вами могли писати й читати.**

Скільки мов на Землі? Вважають, що приблизно 5 тисяч.

Українська мова належить до високорозвинених мов світу. Багато зробили для її вдосконалення письменники та письменниці,

Опрацювання тексту А.Коваль «Наша» мова (скорочено). «Дивовижний винахід». Читання тексту вчителем.

Тарас Григорович
Шевченко

вчені, видавці книжок, газет і журналів, освічені люди різних часів. Почесне місце належить Тарасові Григоровичу Шевченку, який обробив, відшліфував і показав світові дорогоцінне каміння — мову простого, пригнобленого тоді народу України...

Багато нових слів ми запозичили у своїх близьких і далеких сусідів.

Уся наша планета оповита невидимими шляхами, що ними мандрували й нині мандрують слова.

Опрацювання тексту А.Коваль «Наша» мова (скорочено). «Дивовижний винахід». Читання тексту вчителем.

Адже всі народи в усі часи навчалися один одного. Навчаються сьогодні...

Щоб вільно, невимушено, красиво розмовляти, треба вчитися... Намагатися зрозуміти правила, запам'ятовувати нові слова й прислів'я та приказки, бо це збагачує вашу мову, розповідати вірші, бо це розвиває пам'ять. І тоді, послухавши вас, кожний скаже: «Як прекрасно звучить українська мова!».

Беручий – дуже працюючий.

Пригноблений – позбавлений
прав, можливості вільно жити.

Сьогодні
27.09.2022

Прочитайте слова, правильно ставте наголос.

ви́нахід
ви́найшли
слов'я́нське
довже́лезний
фіні́кійці
висо́корозві́нених
гре́цької

відшлі́фува́в
дорогоці́нне
камі́ння
опо́віта
неві́димими
неві́мушено
запам'я́товування

**За зразком якої азбуки було
створено слов'янську?**

**А) фінікійської; Б) грецької;
В) латинської .**

**Зверніть увагу! У цьому тексті йдеться
про правдиві події, факти, назви
країн, які відомі в науці. Тому такі
оповідання є науково-художніми.**

**Підручник с.21-23.
Прочитайте текст Алли
Коваль «Наша мова»,
Підготуйтеся удома до
стислого переказу
прочитаного.**

Не забувайте, будь ласка, надсилати виконані завдання для перевірки вчителю на освітню платформу для дистанційного навчання HUMAN. Робіть це систематично.

